



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Infrastruktury

KIN – 4101-004-01/2014

P/14/033

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 49, F +48 22 444 57 43
kin@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/033 – Nadawanie uprawnień do kierowania pojazdami.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Departament Infrastruktury.
Kontrolerzy	Jacek Stadnik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91309 z dnia 14 lipca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Warszawie, 03-231 Warszawa, ul. Odlewnicza 8 (dalej WORD lub Ośrodek).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Szczygielski Dyrektor WORD w Warszawie od dnia 1 lipca 2014 r. Od dnia 1 marca 2007 r. do dnia 17 czerwca 2014 r. Dyrektorem WORD był Andrzej Szklarski, a od dnia 17 czerwca do dnia 1 lipca 2014 r. pełniącym obowiązki Dyrektora WORD był Waldemar Przeździek. (dowód: akta kontroli str. 3-12)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie w okresie objętym kontrolą (tj. od 19 stycznia 2013 r. do końca I półrocza 2014 r.).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą wydania powyższej oceny są pozytywne oceny częściowe czterech skontrolowanych obszarów: wyposażenia, warunków lokalowych oraz placu manewrowego WORD, przeprowadzania egzaminu państwowego, prowadzenia i przechowywania dokumentacji związanej z przeprowadzaniem egzaminów oraz finansowania działalności związanej z bezpieczeństwem ruchu drogowego. O wydaniu obniżonej oceny piętego ze skontrolowanych obszarów – kwalifikacji osób przeprowadzających egzaminy – zdecydowała stwierdzona w tym obszarze nieprawidłowość, polegająca na spóźnionym podjęciu czynności w celu wygzekwowania od byłego pracownika zwrotu legitymacji i pieczętki egzaminatora.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wyposażenie, warunki lokalowe oraz plac manewrowy WORD.

Opis stanu faktycznego

WORD w Warszawie obowiązywał Statut² nadany w dniu 21 marca 2011 r. uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego. W § 7 ust. 1 Statutu WORD określono, że Dyrektor WORD, w drodze zarządzenia, po zatwierdzeniu przez Zarząd Województwa Mazowieckiego, nadaje Ośrodkowi Regulamin Organizacyjny. W okresie od daty ustanowienia obowiązującego statutu WORD do czasu podjęcia niniejszej kontroli NIK, Regulamin Organizacyjny WORD nie był uaktualniany

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Statut WORD w Warszawie stanowi załącznik nr 6 do uchwały Nr 21/11 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 marca 2011 r.

(Regulamin Organizacyjny został wprowadzony zarządzeniem Dyrektora WORD z 8 sierpnia 2007 r. i ostatnia zmiana została wprowadzona dnia 14 maja 2008 r.³). W szczególności, w § 2 Regulaminu określającym przepisy, zgodnie z którymi działał WORD, wykazano nieobowiązujący już Statut z dnia 8 lipca 2003 r. oraz m.in. nie powołano przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami⁴ oraz rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach⁵, którym od dnia 19 stycznia 2013 r. wprowadzone zostały istotne zmiany wcześniej obowiązujących przepisów⁶.

(dowód: akta kontroli str. 13-30)

Jako przyczyny nieaktualnienia Regulaminu Organizacyjnego przez poprzednie (sprzed dnia 1 lipca 2014 r.) Kierownictwo WORD, Zastępca Dyrektora WORD wskazał podjęte w 2012 r. działania – projekt regulaminu, który został przesłany do akceptacji w dniu 17 kwietnia 2012 r., lecz nie został zaakceptowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego. Dalszych działań w tym zakresie poprzednie Kierownictwo WORD nie podejmowało, m.in. z uwagi na wątpliwości, jak daleko idące zmiany organizacyjne WORD będą konieczne w związku z wprowadzeniem od dnia 19 stycznia 2013 r. zmian przepisów dotyczących egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami.

W trakcie przeprowadzania niniejszej kontroli NIK, Dyrektor WORD wydał zarządzenie nr 25/2014 z dnia 10 września 2014 r., w którym ustalił aktualny Regulamin Organizacyjny WORD w Warszawie, przyjęty przez Zarząd Województwa Mazowieckiego uchwałą nr 1267/376/14 z dnia 9 września 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 490-506 i 523)

WORD posiadał w Warszawie trzy miejsca egzaminowania: przy ul. Odlewniczej 8 (ME Odlewnicza), przy ul. Powstańców Śląskich 127 (ME Bemowo) oraz przy ul. Radarowej 1 (ME Okęcie). WORD spełniał wymogi niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia egzaminów państwowych na prawo jazdy. We wszystkich trzech miejscach egzaminowania WORD dysponował pomieszczeniami określonymi w § 3 ust. 1 rozporządzenia ws. egzaminowania, salami przeznaczonymi do przeprowadzania części teoretycznej egzaminu państwowego, zgodnymi z wymogami § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia ws. egzaminowania (dla 15, 14 i 11 osób egzaminowanych) oraz placami manewrowymi przeznaczonymi do sprawdzania umiejętności wykonywania zadań wchodzących w skład części praktycznej egzaminu państwowego, w tym do przeprowadzania egzaminu na wszystkie kategorie prawa jazdy – plac manewrowy w ME Odlewnicza oraz tylko w zakresie kategorii B i B1 - place manewrowe w ME Bemowo i Okęcie. Wszystkie trzy place manewrowe odpowiadały wymogom określonym w § 5 rozporządzenia ws. egzaminowania i posiadały trwale wyznaczone stanowiska do przeprowadzania zadań, odpowiednio do zakresów przeprowadzanych egzaminów (ME Odlewnicza dla wszystkich kategorii oraz ME Bemowo i ME Okęcie dla kategorii B i B1) zgodne z załącznikiem 2 do rozporządzenia.

Sala przeznaczona do przeprowadzania części teoretycznej egzaminu państwowego ME Bemowo nie była oznaczona informacją „Sala egzaminacyjna”, co

³ Zarządzenie Nr 5 z dnia 14 maja 2008 r., treść obowiązującego WORD Regulaminu Organizacyjnego według tekstu jednolitego sporządzonego dla potrzeb WORD – stan na dzień 13 maja 2008 r.

⁴ Dz.U. z 2014 r., poz. 600 ze zm., dalej: ustawa o kierujących pojazdami.

⁵ Dz.U. z 2012 r., poz. 995 ze zm., dalej: rozporządzenie ws. egzaminowania.

⁶ Rozporządzenie jw. w zakresie swojej regulacji wdraża postanowienia dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy (przekształcenie) (Dz. Urz. UE L 403 z 30 grudnia 2006 r. str. 18).

było niezgodne z wymogiem § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia ws. egzaminowania. Wymagane oznaczenie sali zostało dokonane 22 lipca 2014 r., po zwróceniu uwagi przez kontrolera NIK.

(dowód: akta kontroli str. 31-88, 144-146, 507-522 i 940-946)

W okresie objętym kontrolą w WORD użytkowano ogółem 136 pojazdów egzaminacyjnych, z czego 112 pojazdów stanowiły pojazdy marki Skoda Fabia 1.2 TSI, przeznaczone do przeprowadzania części praktycznej egzaminów państwowych w zakresie kategorii B. Do 30 czerwca 2014 r. zwrócono stronie wynajmującej, po eksploatacji, 76 pojazdów Skoda Fabia, a w aktualnym użytkowaniu WORD posiadał 36 pojazdów egzaminacyjnych w zakresie kategorii B (15 pojazdów w ME Odlewnicza, 12 pojazdów w ME Okęcie i 9 pojazdów w ME Bemowo).

Pojazdy egzaminacyjne Skoda Fabia, przeznaczone do przeprowadzania części praktycznej egzaminów państwowych na prawo jazdy kategorii B i B+E, WORD użytkował na podstawie umowy najmu zawartej 1 lutego 2011 r. z firmą POL-MOT Auto Sp. z o.o. Termin pierwszej dostawy fabrycznie nowych pojazdów określono na 26-28 lutego 2011 r., a okres najmu ustalono na 48 miesięcy od miesiąca następnego po dostawie (tj. do 28 lutego 2015 r.). Wynajmujący zobowiązany był do cyklicznego dokonywania wymiany pojazdów użytkowanych przez WORD na fabrycznie nowe pojazdy, które podlegały wymianie nie częściej niż co 8 miesięcy i nie rzadziej niż co 11 miesięcy, z ważnymi badaniami technicznymi, a zwrot pojazdów następował przed upływem terminu ważności badań technicznych. Umowa obejmowała m.in. dostawę 45 samochodów osobowych, przystosowanych i przeznaczonych do egzaminowania na kategorię B prawa jazdy (marki Skoda Fabia FL HB STYLE 1.2 TSI pojemności silnika 1197 cm³) oraz dostawę jednego samochodu osobowego przystosowanego i przeznaczonego do egzaminowania na kategorię B+E prawa jazdy oraz do wykorzystywania w celach służbowych WORD (marki FIAT typ SCUDO 2.0 Mj 16V 120 KM COMBI FAMILY pojemność silnika 1997 cm³), wraz z pakietem ubezpieczeń, zgodnych z opisem w SIWZ.

(dowód: akta kontroli str. 62-75 i 89-93)

Pojazdy egzaminacyjne na kategorię B w okresie kontrolowanym w 22 przypadkach uległy kolizjom, w wyniku których zachodziła konieczność dokonania napraw w serwisie (łącznie zarejestrowano 75 kolizji, z których w 53 przypadkach nie naruszono sprawności technicznej pojazdu egzaminacyjnego). Naprawy serwisowe dokonano w 24 przypadkach, w tym jedną naprawę po kolizji z grudnia 2012 r. oraz jedną naprawę w wyniku awarii stacyjki pojazdu. Przerwy w eksploatacji spowodowane serwisowaniem uszkodzonych pojazdów wynosiły od trzech do 36 dni i w 22 przypadkach dotyczyły pojazdów zwróconych wynajmującemu przed 30 czerwca 2014 r. Spośród aktualnie eksploatowanych w WORD 36 pojazdów Skoda Fabia, 12-dniowej naprawie w serwisie poddany został jeden pojazd (użytkowany w ME Okęcie). W żadnym z ww. 24 przypadków dokonywania napraw w serwisie nie zachodziła konieczność dokonywania przeglądów technicznych po wykonaniu naprawy.

Motocyklowe pojazdy egzaminacyjne WORD uległy pięciu kolizjom, w tym w czterech kolizjach uczestniczyły dwa pojazdy przeznaczone do przeprowadzania egzaminów na kategorię A prawa jazdy – w pojazdach tych po naprawie (wymiana ramy w jednym pojeździe i pomiar ramy w drugim pojeździe) przeprowadzono badania techniczne - oraz w jednej kolizji uczestniczył pojazd egzaminacyjny na kategorię A1, w którym po naprawie przeprowadzono badania techniczne.

(dowód: akta kontroli str. 62-75 i 94-96)

Wszystkie pojazdy egzaminacyjne przeznaczone do przeprowadzania części praktycznej egzaminu państwowego na kategorię B użytkowane przez WORD w Warszawie zostały wyposażone w urządzenia do rejestrowania przebiegu egzaminu. „Instrukcję postępowania z urządzeniami rejestrującymi przebieg egzaminu państwowego na prawo jazdy w pojazdach przeznaczonych do przeprowadzania egzaminu w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w Warszawie” wdrożono z dniem 1 września 2011 r.⁷, a następnie uaktualniono od 17 marca 2014 r. zarządzeniem nr 4/2014 wprowadzającym do stosowania w WORD nową „Instrukcję...” oraz wprowadzającym uregulowania zasad kasowania informatycznych zapisów przebiegu egzaminów praktycznych.

(dowód: akta kontroli str. 221-235)

W WORD funkcjonował system ochrony danych osobowych przetwarzanych w Ośrodku. Zarządzeniem nr 8/2013 r. z 22 marca 2013 r. Dyrektora WORD nadano nowe brzmienie dokumentom: „Polityka Bezpieczeństwa Ochrony Danych Osobowych”, „Instrukcja zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych”, „Regulamin funkcjonowania systemu kontroli dostępu i systemu alarmowego” oraz „Instrukcja postępowania w sytuacji naruszenia ochrony danych osobowych” w celu zapewnienia należytego bezpieczeństwa danych osobowych przetwarzanych w WORD.

(dowód: akta kontroli str. 97-143)

W styczniu 2013 r. w WORD w Warszawie wprowadzono system teleinformatyczny Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. (dalej PWPW), zintegrowany z Systemem Teleinformatycznym Starostw. Poprzednio, tj. do 18 stycznia 2013 r. w WORD użytkowany był „System informatyczny obsługi kandydatów ubiegających się o uprawnienia do prowadzenia pojazdów mechanicznych” obsługiwany przez Instytut Transportu Samochodowego.

Wyboru dostawcy systemu teleinformatycznego dokonano w wyniku udzielenia 7 stycznia 2013 r. zamówienia, do którego nie stosuje się ustawy – Prawo zamówień publicznych⁸, na podstawie art. 4 pkt 8 tej ustawy. Ryczałtową wartość wykonania całego przedmiotu umowy określono na kwotę 44 500,92 zł.

Według harmonogramu stanowiącego załącznik do umowy z PWPW, uruchomienie „Aplikacji Systemu Informatycznego WORD” przewidziano od 20 do 23 stycznia 2013 r., a zakończenie szkolenia administratorów i operatorów „Aplikacji SI WORD” oraz pełne uruchomienie systemu przewidziano na 24 stycznia 2013 r. Protokół końcowy stwierdzający „prawidłowe uruchomienie SI WORD” w trzech miejscach egzaminowania Ośrodka sporządzono 28 stycznia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 147-198)

Według zasad określonych poprzednio obowiązującymi przepisami, egzaminy na prawo jazdy w WORD prowadzono do 18 stycznia 2013 r. łącznie. W związku ze zmianą przepisów obowiązującą od 19 stycznia 2013 r.⁹, w WORD do 23 stycznia 2013 r. nie prowadzono egzaminów na prawo jazdy.

Dyrektor WORD akceptując przedstawiony mu 18 grudnia 2012 r. wniosek m.in. o realizację trzydniowych (w dniach 21, 22 i 23 stycznia 2013 r.) warsztatów doskonalenia zawodowego dla egzaminatorów, które zaplanowano w związku ze zbliżającym się terminem obowiązywania od 19 stycznia 2013 r. nowych zasad

⁷ Zarządzenie Dyrektora WORD w Warszawie z dnia 22 sierpnia 2011 r.

⁸ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2013. poz. 907 ze zm.).

⁹ Wcześniej obowiązywały przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów (Dz.U. Nr 217, poz. 1834 ze zm.).

egzaminowania, podjął decyzję o wprowadzeniu czterodniowej przerwy w egzaminowaniu w WORD od 19 do 23 stycznia 2013 r. Termin przeprowadzenia warsztatów dla egzaminatorów w WORD zatwierdził 21 stycznia 2013 r. Marszałek Województwa Mazowieckiego.

Wznowienie egzaminowania, według nowych (obowiązujących od 19 stycznia 2013 r.) zasad, nastąpiło 24 stycznia 2013 r.

Uczestnictwo w obowiązkowych warsztatach szkoleniowych (21, 22 i 23 stycznia 2013 r.) zostało potwierdzone, według list obecności, podpisami 108 egzaminatorów. Kopie 103 zaświadczeń potwierdzających uczestnictwo w tych warsztatach przesłano 8 lutego 2013 r. do urzędów marszałkowskich: 100 zaświadczeń do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego i po jednym zaświadczeniu do trzech urzędów marszałkowskich (pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i podlaskiego), w tym dwa zaświadczenia dotyczące egzaminatorów, z którymi wcześniej (tj. 23 stycznia 2013 r.) rozwiązano umowę o pracę.

(dowód: akta kontroli str. 308-314, 507-522, 524-541 i 920-921)

Pełnomocnik ds. Procesu Egzaminowania Dyrektora WORD wyjaśnił, że o wyborze „Systemu TI PWPW” zdecydowano, ponieważ system „TI PWPW” był jedynym systemem spełniającym wymóg zintegrowania z systemem teleinformatycznym obsługującym pracę wszystkich organów, które wydawały uprawnienia do kierowania pojazdami i jako jedyny mógł pobierać, obsługiwać i aktualizować tak zwane *Profile Kandydatów na Kierowców (PKK)*, które od 19 stycznia 2013 r. stały się warunkiem uzyskania lub odzyskania uprawnień do kierowania pojazdami. Wybór systemu PWPW podyktowany był również troską o możliwość obsługiwanie klientów, którzy posiadali wygenerowany PKK – pierwsi klienci tak wyposażeni zgłosili się już 24 stycznia 2013 r. i bez funkcjonującego systemu PWPW nie mogliby zostać zapisani na egzamin (nowelizacja rozporządzenia w sprawie egzaminowania, która umożliwiła obsługę w tzw. „Trybie awaryjnym” weszła w życie 8 marca 2013 r.). W szczególności dotyczyło to również kierowców w znacznej liczbie zawodowych, kierowanych na egzamin po przekroczeniu limitu 24 punktów karnych oraz obywateli innych państw ubiegających się o wymianę posiadanych praw jazdy w celu korzystania z nich w Polsce, a których najwięcej zgłaszało się do WORD. Za wyborem systemu PWPW przemawiał fakt, że sposób logowania do systemu skutecznie zabezpieczał przed korzystaniem z niego przez osoby niepowołane. Jak wykazał Pełnomocnik ds. Procesu Egzaminowania Dyrektora WORD, wprowadzony w WORD system teleinformatyczny PWPW funkcjonuje sprawnie i zapewnia wykonanie wszystkich zadań określonych w § 3 pkt 4 rozporządzenia ws. egzaminowania.

(dowód: akta kontroli str. 507-522)

Umowę z PWPW z 7 stycznia 2013 r. zawarto na okres 1 roku i przedłużono aneksem z 30 grudnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. Kolejną umowę z PWPW zawarto 31 marca 2014 r. na okres 27 miesięcy. W treści umowy nie określono, na podstawie jakiego przepisu udzielono zamówienia oraz nie określono wartości zamówienia – w załączniku nr 2 do umowy zawarto cennik usług określony według opłat miesięcznych, stawek dziennych i opłat jednorazowych za wykonanie usług.

(dowód: akta kontroli str. 158-220)

W okresie objętym kontrolą w WORD zanotowano 89 przypadków awarii systemu teleinformatycznego obsługiwanego przez PWPW, w tym 17 przypadków awarii w ME Odlewnicza, 41 w ME Okęcie i 31 w ME Bemowo. Ogółem w WORD wystąpiło w okresie kontrolowanym 188 przypadków awarii na stanowiskach egzaminacyjnych: w 187 przypadkach egzaminator podjął decyzję o odmowie

przeprowadzenia egzaminu teoretycznego z powodu błędów oprogramowania (185 przypadków) i awarii infrastruktury sprzętowej (dwa przypadki) oraz w jednym przypadku wykryto błąd systemowy nie związany z przeprowadzaniem egzaminu teoretycznego (system samoistnie wykazał wynik pozytywny egzaminu praktycznego przed jego przeprowadzeniem).

Czas wyłączenia z użytkowania stanowisk egzaminacyjnych, na których zaistniały awarie w 187 przypadkach (błędy oprogramowania lub infrastruktury sprzętowej), wynosił do jednej godziny na stanowisko. W przypadku awarii systemu polegającej na zaewidencjonowaniu zdanego egzaminu praktycznego osobie, która do tego egzaminu jeszcze nie przystąpiła, czas naprawy wyniósł cztery dni.

W ocenie WORD, w okresie funkcjonowania systemu PWPW jego niezawodność w przypadku WORD wyniosła 99,8% i wzrosła w I półroczu 2014 r. (wskaźnik niezawodności 99,9%). Awaryjne systemy, które wystąpiły w WORD w Warszawie w żadnym z przypadków nie spowodowały konieczności pracy w tzw. „Trybie awaryjnym”.

(dowód: akta kontroli str. 236-307 i 507-522)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W okresie od daty ustanowienia obowiązującego statutu WORD, do czasu podjęcia niniejszej kontroli NIK, Regulamin Organizacyjny WORD nie został uaktualniony, a funkcjonujący w WORD Regulamin przywoływał nieobowiązujący już Statut z 8 lipca 2003 r. i nieaktualne przepisy.

Podjęte przez poprzednie Kierownictwo WORD działania w celu ustanowienia zaktualizowanego Regulaminu Organizacyjnego okazały się nieskuteczne. Dopiero podjęte w wyniku kontroli NIK działania Dyrektora WORD doprowadziły do wprowadzenia 10 września 2014 r. aktualnego Regulaminu Organizacyjnego.

Dyrektor WORD akceptując przedstawiony mu już w dniu 18 grudnia 2012 r. wniosek Wydziału Planowania i Realizacji Egzaminów, m.in. o realizację trzydniowych (w dniach 21, 22 i 23 stycznia 2013 r.) warsztatów doskonalenia zawodowego dla egzaminatorów, które zaplanowano w związku ze zbliżającym się terminem obowiązywania od 19 stycznia 2013 r. nowych zasad egzaminowania, podjął decyzję o wprowadzeniu czterodniowej przerwy w egzaminowaniu w WORD w Warszawie, w dniach od 19 do 23 stycznia 2013 r. Termin przeprowadzenia warsztatów dla egzaminatorów w WORD zatwierdził 21 stycznia 2013 r. Marszałek Województwa Mazowieckiego. Wznowienie egzaminowania, według obowiązujących od 19 stycznia 2013 r. zasad, nastąpiło 24 stycznia 2013 r.

WORD nie został przygotowany do podjęcia egzaminowania kandydatów na kierowców zgodnie z obowiązującymi przepisami od 19 stycznia 2013 r. Do 18 stycznia włącznie egzaminowano kandydatów na kierowców według zasad dotychczasowych, a wznowienie egzaminowania według zasad obowiązujących od 19 stycznia 2013 r., nastąpiło w dniu 24 stycznia 2013 r.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie spełnienie przez WORD wymagań dotyczących wyposażenia, warunków lokalowych oraz placu manewrowego.

2. Przeprowadzanie egzaminu państwowego

Opis stanu
faktycznego

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2014 r. w WORD zaewidencjonowano łącznie 204 489 zapisów osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami na egzamin w kategorii B w zakresie części teoretycznej i części praktycznej egzaminu (liczba ta dotyczy osób, które zgłosiły chęć przystąpienia do egzaminu jednorazowo lub kilkakrotnie).

W okresie od 1 do 18 stycznia 2013 r. (15 dni egzaminowania), odnotowano szczególnie zwiększone zainteresowanie uzyskaniem uprawnień do kierowania pojazdami w kategorii B. W tym okresie zapisano 18 405 osób (1 227 osób dziennie), przeprowadzono 10 770 egzaminów teoretycznych (średnio dziennie 718 osoboegzaminów), zakończonych wynikiem pozytywnym przez 7 963 zdających (73,9%) oraz przeprowadzono 7 479 egzaminów praktycznych (średnio dziennie 499 osoboegzaminów), zakończonych wynikiem pozytywnym przez 2 011 osób (26,9%). Po wznowieniu egzaminów od 24 stycznia i do końca 2013 r. dzienna liczba chętnych zgłaszających się do WORD uległa 2,5 krotnemu zmniejszeniu i wyniosła średnio 489,4 osób dziennie (134 577 osób zapisanych w ciągu 275 dni), w tym liczba przystępujących do egzaminu teoretycznego zmniejszyła się do 199 osób średnio dziennie, tj. 3,6-krotnie mniej, niż w ostatnich trzech tygodniach przed zmianą przepisów. Również zdawalność egzaminów w części teoretycznej uległa zdecydowanemu obniżeniu: w zakresie egzaminu teoretycznego w okresie od 24 stycznia do 31 grudnia 2013 r. przeprowadzono 54 727 osoboegzaminów i wynik pozytywny uzyskało 16 458 osób, tj. średnia zdawalność egzaminów teoretycznych wyniosła 30,2%, przy analogicznej (30,2%) zdawalności średniej egzaminów praktycznych. W I półroczu 2014 r., w trakcie 145 dni egzaminów, zaobserwowano poprawę w osiągniętym wskaźniku zdawalności egzaminów teoretycznych (35,5%), przy niezmiennym poziomie zdawalności egzaminów praktycznych (30,1%) i dalszej tendencji zniżkowej liczby osób egzaminowanych: 51 507 zarejestrowanych zapisów (w przeliczeniu 355,2 osoby średnio dziennie), 27 635 przeprowadzonych osoboegzaminów teoretycznych (190,6 osób średnio dziennie) i 24 276 przeprowadzonych osoboegzaminów praktycznych (167,4 osoby średnio dziennie).
(dowód: akta kontroli str. 356-367)

W kontrolowanym okresie w WORD zapisów na egzamin osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami dokonywano z wykorzystaniem systemu informatycznego PWPW i w dniu zapisu ustalano termin egzaminu, bez konieczności dodatkowego powiadamiania o terminie egzaminu osoby zapisanej na egzamin. W okresie od 1 stycznia 2014 r. nie wystąpiły przypadki ustalenia terminów egzaminów dłuższych niż 30 dni od daty zapisu.

(dowód: akta kontroli str. 357-367)

Nie stwierdzono przypadków, w których wynik lub przebieg egzaminu praktycznego osoby posiadającej prawo jazdy wskazywał na uzasadnione zastrzeżenia co do kwalifikacji osoby egzaminowanej i nie było przypadków występowania przez Dyrektora WORD do starosty z wnioskiem o skierowanie osoby egzaminowanej na egzamin sprawdzający kwalifikacje w zakresie dotychczas posiadanych uprawnień.

(dowód: akta kontroli str. 368-371)

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2014 r. w WORD wystąpił jeden przypadek niezarejestrowania przebiegu części praktycznej egzaminu na prawo jazdy kategorii B osoby egzaminowanej, która uzyskała wynik negatywny egzaminu (15 lipca 2013 r.). Wszczęte na wniosek Dyrektora WORD postępowanie o unieważnienie tego egzaminu zostało umorzone¹⁰ Decyzją Marszałka Województwa Mazowieckiego.

W WORD sprawdzano wrywkowo, czy przebieg egzaminu został prawidłowo zarejestrowany. W 2013 r. przeprowadzono 1042 takie kontrole, a w I półroczu

¹⁰ W uzasadnieniu do decyzji stwierdzono, że egzamin został przeprowadzony niezgodnie z przepisami ustawy o kierujących pojazdami z uwagi na brak rejestracji jego przebiegu. Przeprowadzone postępowanie nie pozwoliło jednak ujawnić nieprawidłowości, które miałyby wpływ na jego wynik. W ocenie Marszałka Województwa Mazowieckiego brak zarejestrowanego przebiegu egzaminu nie stanowi o takiej nieprawidłowości.

2014 r. przeprowadzono 476 kontroli (m.in. prawidłowości zarejestrowania przebiegu egzaminu).

(dowód: akta kontroli str. 221-235, 368-370, 372-382, 524-525, 624-626 i 653)

W WORD nie było przypadków wnioskowania przez osobę niepełnosprawną o uczestniczenie dodatkowo w egzaminie wyznaczonego przez Dyrektora WORD egzaminatora nadzorującego. Na wniosek osoby egzaminowanej umożliwiano instruktorowi, który prowadził szkolenie osoby zdającej, uczestniczenie podczas przeprowadzania części praktycznej egzaminu. W systemie informatycznym zaewidencjonowano 185 takich przypadków w okresie kontrolowanym, w tym 106 w ME Odlewnicza, 41 w ME Bemowo i 38 w ME Okęcie. Nie było przypadków przebywania w pojeździe egzaminacyjnym podczas przeprowadzania części praktycznej egzaminu osób innych niż określone w § 18 ust. 3–6 rozporządzenia ws. egzaminowania. Nie stwierdzono przypadków nieposiadania przez egzaminatora legitymacji podczas przeprowadzania egzaminu.

(dowód: akta kontroli str. 368-370 i 383-394)

Doboru trasy egzaminu praktycznego dokonywali w trakcie przeprowadzania egzaminu państwowego egzaminatorzy przeprowadzający egzamin¹¹. Przebieg trasy egzaminacyjnej dla przeprowadzania egzaminów praktycznych na prawo jazdy kategorii AM został określony przez WORD w porozumieniu z Marszałkiem Województwa Mazowieckiego. Pomiar prędkości dla zadań egzaminacyjnych na kategorię A egzaminów przeprowadzanych w WORD w Warszawie dokonywany był radarowym przyrządem do pomiaru prędkości pojazdów, zalegalizowanym przez Okręgowy Urząd Miar w Łodzi.

(dowód: akta kontroli str. 76-82 i 524-525, 621-623 i 653)

W kontrolowanym okresie nie było przypadków, w których egzaminator miałby zastrzeżenia co do stanu zdrowia osoby egzaminowanej – ostatnie takie przypadki odnotowano w WORD w Warszawie w listopadzie i grudniu 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 654-656)

W okresie kontrolowanym zarejestrowano 19 przypadków spóźnionego wygenerowania i zatwierdzenia protokołu egzaminacyjnego (13 przypadków w 2013 r. i sześć przypadków w I półroczu 2014 r.), z czego w czterech przypadkach brakowało wyjaśnienia przyczyn opóźnienia zatwierdzenia protokołu egzaminacyjnego, a w jednym przypadku egzaminator zaniedbał wprowadzenia do systemu istotnych informacji. W pozostałych 14 przypadkach opóźnienia spowodowane zostały specyfiką funkcjonowania systemu teleinformatycznego i wygenerowanie protokołów możliwe było dopiero z pomocą operatora systemu PWPW.

(dowód: akta kontroli str. 368-371 i 679-725)

W 2013 r. (od 19 stycznia) przerwano kontynuowanie egzaminu praktycznego w 57 113 przypadkach, w tym w 24 046 przypadkach przerwano z wynikiem negatywnym egzamin w trakcie wykonywania zadań egzaminacyjnych na placu manewrowym, z czego w 9 291 przypadkach powodem było najechanie albo potrącenie „pachołka” lub tyczki (§ 12 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia), w 5 888 przypadkach powodem było dwukrotne nieprawidłowe wykonanie zadania (§ 12 ust. 3 pkt 3), w 77 przypadkach przerwano egzamin na wniosek osoby egzaminowanej (§ 16 ust. 3), w 12 przypadkach powodem było nieprawidłowe wykonanie zadań egzaminacyjnych określone w § 16 ust. 1 rozporządzenia. W 33 067 przypadkach przerwano z wynikiem negatywnym egzamin praktyczny

¹¹ Wymóg § 25 ust. 1 rozporządzenia ws. egzaminowania.

przebiegający na ulicach miasta, z czego w 23 876 przypadkach powodem było nieprawidłowe wykonanie zadań egzaminacyjnych określonych w § 16 ust. 1 rozporządzenia, w 367 przypadkach powodem był wniosek osoby egzaminowanej o przerwanie egzaminu i w 1780 przypadkach niestawienie się osoby egzaminowanej.

W I półroczu 2014 r. przerwano kontynuowanie egzaminu praktycznego w 17 964 przypadkach, w tym w 7 235 przypadkach przerwano egzamin w trakcie wykonywania zadań egzaminacyjnych na placu manewrowym, z czego w 2 895 przypadkach powodem było najechanie albo potrącenie pachołka lub tyczki, w 1 771 przypadkach powodem było dwukrotne nieprawidłowe wykonanie zadania, w dziesięciu przypadkach przerwano egzamin na wniosek osoby egzaminowanej, a w dziewięciu przypadkach powodem było nieprawidłowe wykonanie zadań egzaminacyjnych określone w § 16 ust. 1 rozporządzenia.

Przypadki przerwania egzaminów praktycznych z powodów określonych w § 16 rozporządzenia ws. egzaminowania, w kontrolowanym okresie zarejestrowano w łącznej liczbie 41 896 egzaminów.

(dowód: akta kontroli str. 368-371 i 896-912)

Dyrektor WORD wyznaczył Koordynatorów Miejsc Egzaminowania – razem w okresie kontrolowanym sześć osób, z których cztery osoby nadal sprawowały powierzoną im funkcję. Nadzorowanie pracy egzaminatorów zatrudnionych w WORD, w okresie kontrolowanym należało do obowiązków dziesięciu egzaminatorów, z których czterech sprawowało funkcję według stanu na 14 sierpnia 2014 r., a sześć osób sprawowało ten nadzór okresowo. W lipcu 2014 r. podjęto działania mające na celu przebudowę systemu kontroli wewnętrznej w zakresie nadzoru nad pracą egzaminatorów. Zmniejszono liczbę osób nadzorujących do sześciu, którym przypisano funkcję nadzorczą.

(dowód: akta kontroli str. 726-749 i 951-955)

Wszystkie skargi złożone w sprawie egzaminów przeprowadzonych w 2013 r. (po 19 stycznia) i w I półroczu 2014 r. zostały przesłane do organu nadzorującego. W 2013 r. w WORD zarejestrowano 156 skarg dotyczących przebiegu egzaminów przeprowadzonych po 19 stycznia 2013 r., z których 122 skargi zostały po rozpatrzeniu uznane za bezzasadne, w wyniku 29 skarg wynik egzaminu został unieważniony, jedna skarga została złożona przez osobę inną niż osoba egzaminowana, jedna skarga została uznana za zasadną lecz bez unieważnienia wyniku egzaminu, a dwie skargi nie zostały rozpatrzone ze względów formalnych. W sprawie przeprowadzenia egzaminów w I półroczu 2014 r. zarejestrowano 47 skarg, z których 35 skarg było bezzasadnych, w tym jedna zasadna w części dotyczącej zachowania egzaminatora, jedna skarga nie została rozpatrzona ze względu na zgłoszenie po obowiązującym terminie, jedna zasadna bez unieważnienia wyniku egzaminu, dziesięć skarg znajdowało się w trakcie rozpatrywania (według stanu na 14 sierpnia 2014 r.).

Spośród 37 złożonych skarg, które w okresie kontrolowanym uznane zostały za inne niż bezzasadne, 14 skarg dotyczyło treści pytania egzaminacyjnego (14 skarg uznane za zasadne – w 13 przypadkach egzamin został unieważniony, w jednym przypadku skarga uznana za zasadną bez unieważnienia egzaminu), 23 skargi dotyczyły zachowania egzaminatora w trakcie egzaminu, w tym cztery skargi pozostawiono bez rozpatrzenia ze względów formalnych (trzy skargi po terminie i jedna bez uzasadnienia), a 19 skarg zasadnych (17 unieważnień egzaminów, w tym siedem dotyczyło egzaminu przeprowadzonego 13 marca 2013 r. przez jednego egzaminatora – W-448, i dwie skargi bez unieważnienia egzaminu). We wszystkich przypadkach skarg zasadnych podjęto działania: w zakresie pytań

egzaminacyjnych u operatora bazy pytań oraz w zakresie sposobu zachowania egzaminatorów wzmożono działania nadzoru; umowy na czas określony dwóch egzaminatorów, których dotyczyły skargi, nie zostały przedłużone.

(dowód: akta kontroli str. 747-749, 769-794 i 839-847)

W okresie objętym kontrolą w WORD w Warszawie ujawnione zostały w 2013 r. dwa przypadki zaproponowania egzaminatorowi korzyści w postaci pieniężnej w zamian za zmianę wyniku egzaminu praktycznego z wyniku negatywnego na wynik pozytywny: jeden przypadek dotyczył egzaminu na prawo jazdy kategorii C+E i jeden przypadek dotyczył egzaminu na prawo jazdy kategorii B. W obu przypadkach WORD złożył zawiadomienie do prokuratury rejonowej, która po wszczęciu śledztwa oba postępowania umorzyła.

(dowód: akta kontroli str. 747-749 i 795-809)

W okresie objętym kontrolą Delegatura Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz prokuratury rejonowe dla dzielnic Warszawy: Praga-Północ, Wola i Ochota nie prowadziły spraw o korupcję dotyczących działalności WORD.

(dowód: akta kontroli str. 956-960)

W okresie objętym kontrolą WORD nie odnotował przypadków wystąpień ośrodków szkolenia kierowców o umożliwienie szkolonym przez nie kandydatów na kierowców przystąpienia do egzaminu praktycznego na prawo jazdy na pojazdach, na których odbywali szkolenie egzaminowani. Odnotowano 11 przypadków w 2013 r. i 16 w 2014 r., w których osoby egzaminowane w zakresie kategorii A wystąpiły i uzyskały zgodę na przeprowadzenie egzaminu na motocyklu zapewnionym przez osobę egzaminowaną. Powodem były względy techniczne, tj. wysokość siedziska motocykla adekwatna do wzrostu osoby egzaminowanej, a WORD nie dysponował takim pojazdem.

(dowód: akta kontroli str. 747-749 i 810)

Departament Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli wystąpił do 160 osób, które przystępowały do egzaminu państwowego na prawo jazdy kategorii B w okresie objętym kontrolą o udzielenie, w formie anonimowej ankiety, odpowiedzi na pytania sformułowane przez NIK. Odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie udzieliło 21 osób, z których dziewięć (43%) potwierdziło, że słyszały o wręczeniu korzyści materialnej w zamian za uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu, natomiast w trzech (14%) ankietach wskazano, że po zakończeniu części teoretycznej egzaminu państwowego nie zrealizowano wniosku osoby egzaminowanej o udostępnienie wydruku z wyniku tej części egzaminu, w trzech (14%) ankietach poinformowano, że egzaminator nie uwzględnił wniosku o nieprzeprowadzenie egzaminu praktycznego ze względu na warunki atmosferyczne uniemożliwiające przeprowadzenie tego egzaminu, w dwóch (10%) ankietach poinformowano, że przed rozpoczęciem części praktycznej egzaminu egzaminator nie podał swojego imienia i nazwiska, a także numeru rejestracyjnego pojazdu egzaminacyjnego w sposób umożliwiający zapisanie tych danych przez urządzenie rejestrujące, w dwóch (10%) ankietach zawarte zostały odpowiedzi wskazujące na niewłaściwe, stresujące osoby egzaminowane, zachowanie egzaminatorów, w jednej ankiecie poinformowano, że egzaminator nie upewnił się przed rozpoczęciem części praktycznej egzaminu, czy zasady egzaminu są zrozumiałe dla osoby egzaminowanej.

Ponadto Departament Infrastruktury NIK wystąpił do egzaminatorów zatrudnionych w WORD z ankietą, na którą odpowiedziało 27 egzaminatorów. W siedmiu spośród 27 ankiet (26%) egzaminatorzy potwierdzili, że słyszeli o wręczeniu korzyści materialnej w zamian za uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu. Uwagi zgłoszone przez egzaminatorów w ankietach dotyczyły głównie polityki kadrowej

i planowania zbyt dużej liczby egzaminów przypadających na jednego egzaminatora dziennie (sześć ankiet, tj. 22%).

(dowód: akta kontroli str. 961-1096)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród osób egzaminowanych oraz egzaminatorów wskazują, że istnieje zagrożenie wystąpienia zjawisk o charakterze korupcyjnym, polegające na wręczaniu korzyści majątkowych egzaminatorom (o wystąpieniu takich zjawisk słyszało 40% egzaminowanych i 27% egzaminatorów spośród tych, którzy uczestniczyli w ankiecie). Istotny jest również fakt krytycznej oceny ze strony egzaminatorów sposobu prowadzenia polityki kadrowej w WORD oraz liczby egzaminów planowanych do przeprowadzenia przez poszczególnych egzaminatorów dziennie.

(dowód: akta kontroli str. 961-1096)

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność WORD w zakresie rzetelności przeprowadzania egzaminu państwowego na prawo jazdy.

3. Kwalifikacje osób przeprowadzających egzaminy.

Opis stanu
faktycznego

Egzaminatorzy WORD zatrudniani byli na podstawie umowy o pracę z określoną liczbą kategorii, na jaką zatrudniano egzaminatora: od jednej do czterech kategorii (28 egzaminatorów zatrudniano wyłącznie na jedną kategorię B, a dwaj egzaminatorzy zatrudnieni byli okresowo na cztery kategorie – ABCD). We wszystkich przypadkach egzaminatorzy posiadali uprawnienie (kwalifikacje) do egzaminowania w szerszym zakresie (w większej liczbie kategorii) niż wynikało to z kategorii określonych w umowie o pracę.

Liczba osób zatrudnionych w WORD, posiadających uprawnienia do egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, w okresie objętym kontrolą uległa zmniejszeniu o 34,8%, z 89 osób (stan na 1 stycznia 2013 r.) do 58 osób (stan na 30 czerwca 2014 r.). Wśród ww. osób uprawnionych do egzaminowania, na dzień 1 stycznia 2013 r. egzaminatorami było 81 osób, z których 68 osób zatrudniano w WORD w pełnym wymiarze czasu pracy, 13 osób zatrudniano w niepełnym wymiarze (trzy osoby na $\frac{3}{4}$ etatu, pięć osób na $\frac{1}{2}$ etatu i pięć osób na $\frac{1}{4}$ etatu) oraz jedna osoba znajdowała się na urlopie wychowawczym. Na dzień 30 czerwca 2014 r. WORD zatrudniał 52 egzaminatorów, z których 42 zatrudniano w pełnym wymiarze czasu pracy, a 10 w niepełnym (siedem osób na $\frac{1}{2}$ etatu i trzy osoby na $\frac{1}{4}$ etatu). Urlopowanych było 11 osób (dziesięć osób na urlopiach bezpłatnych i jedna osoba na urlopie wychowawczym). Pozostałe osoby posiadające uprawnienia do egzaminowania to osiem osób na dzień 1 stycznia 2013 r. i sześć osób na dzień 30 czerwca 2014 r.

Spośród łącznej liczby 93 osób z uprawnieniami do egzaminowania zatrudnianych w WORD w okresie objętym kontrolą, 26 osób zaprzestało egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami (z 22 osobami rozwiązano umowę o pracę, a 4 osobom zmieniono stanowisko pracy w WORD i osoby te zakończyły egzaminowanie). W 2013 r. siedem osób – emerytów zatrudnionych jako egzaminatorzy, w tym 6 osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze pracy, otrzymało wypowiedzenia stosunku pracy w WORD, ze względu na potrzebę zmniejszenia zatrudnienia, wynikającą ze spadku liczby osób zapisujących się na egzaminy oraz prognozę dalszego spadku tej liczby. Kryterium wyboru wziętym pod uwagę przy wypowiedzeniu umowy o pracę emerytom był fakt posiadania stałego źródła dochodu, innego niż praca w WORD. W 2014 r. wypowiedziano zatrudnienie dwóm

egzaminatorom, w tym w jednym przypadku jako kryterium wyboru do wypowiedzenia umowy o pracę wskazano m.in. dotychczasowy przebieg pracy oraz ilość skarg uznanych za zasadne.

(dowód: akta kontroli str. 315-334, 347-355 i 811-818)

Według stanu na dzień 27 sierpnia 2014 r. w WORD zatrudniano 58 egzaminatorów, w tym 47 egzaminatorów na pełnym etacie egzaminatora.

(dowód: akta kontroli str. 395-398, 399-432, 433-467 i 468-489)

Spośród 80 osób wykazanych w dokumentach kadrowych WORD, którzy w okresie kontrolowanym – do 30 czerwca 2014 r. – w umowach o pracę mieli wykazane, że pełnią funkcję egzaminatorów (otrzymywali dodatki wynikające z liczby kategorii na które byli zatrudnieni), 30 osobom przydzielono przeprowadzenie egzaminów w liczbie większej niż 3 000 egzaminów na egzaminatora, w tym jednej osobie 6 527 egzaminów, trzem osobom od 5 120 do 5 425 egzaminów, a 24 osobom od 4 059 do 4 890 egzaminów. W tym samym okresie 20 innym osobom, zatrudnionym jako egzaminatorzy, przydzielono przeprowadzenie mniej niż 1 000 egzaminów, w tym pięciu osobom mniej niż 100 egzaminów. Znaczące rozbieżności w zaewidencjonowanych liczbach egzaminów przydzielonych poszczególnym egzaminatorom spowodowane były (za wyjątkiem egzaminatorów nadzorujących oraz egzaminatorów zatrudnionych w Wydziale Szkolenia i Bezpieczeństwa Ruchu) nierównym czasem zatrudnienia (od 0,25 etatu do 1,0 etatu) oraz ewidencjonowaniem razem liczby egzaminów teoretycznych i praktycznych.

(dowód: akta kontroli str. 811-818 i 922-939)

Egzaminatorzy zatrudnieni w WORD w 2013 r. złożyli oświadczenia roczne o stanie majątkowym¹² zgodnie z obowiązującym terminem, natomiast w jednym przypadku Dyrektor WORD nie wyegzekwował złożenia oświadczenia przed objęciem stanowiska (osoba objęła stanowisko egzaminatora w dniu 4 lutego a oświadczenie złożyła w dniu 6 lutego 2013 r.). W czterech przypadkach egzaminatorzy, z którymi rozwiązano umowę o pracę, złożyli oświadczenia w terminie od pięciu do 22 dni po upływie terminu wymagalności. W 2014 r. jeden egzaminator, z którym rozwiązano umowę o pracę z dniem 28 lutego 2014 r., nie złożył oświadczenia majątkowego, pomimo że WORD monitował w tej sprawie. W trzech przypadkach, dotyczących egzaminatorów, z którymi rozwiązano umowę o pracę lub którzy przestali pełnić funkcję egzaminatora, oświadczenie zostało złożone po terminie – od jednego do 14 dni.

(dowód: akta kontroli str. 524-525, 542-547, 634-638 i 940-946)

Warsztaty szkoleniowe dla egzaminatorów, do zorganizowania których WORD był zobowiązany w 2014 r., zostały zaplanowane przez Dyrektora WORD w terminie od 22 do 24 listopada 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 947-950)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Do czasu zakończenia kontroli NIK, WORD nie odzyskał legitymacji i pieczętki byłego egzaminatora, z którym umowę o pracę rozwiązano z dniem 28 lutego 2014 r. Monit pisemny w sprawie zwrotu pieczętki i legitymacji WORD wystosował dopiero 8 września 2014 r., tj. 12 dni od daty, w której kontroler zażądał na piśmie przedstawienia udokumentowania zwrotu legitymacji i pieczętek egzaminatorów.

¹² Do egzaminatorów zatrudnionych w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego stosuje się przepisy art. 4, art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 10 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 14 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584 ze zm.).

Spóźnione podjęcie czynności w celu wyegzekwowania zwrotu legitymacji i pieczętki egzaminatora NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

Dyrektor WORD Dariusz Szczygielski wyjaśnił¹³, że przyczyną opóźnionych działań była „złożoność sytuacji w ówczesnym Wydziale Planowania i Realizacji Egzaminów (długotrwałe zwolnienie lekarskie kierownika wydziału i osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ewidencji wydanych i zwróconych legitymacji i pieczętek egzaminatorom)”.

(dowód: akta kontroli str. 524-527 i 940-946)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność WORD w Warszawie w zakresie spełnienia wymagań przez osoby przeprowadzające egzaminy.

4. Prowadzenie i przechowywanie dokumentacji związanej z przeprowadzaniem egzaminów

Opis stanu faktycznego

W WORD w Warszawie prowadzono i przechowywano dokumentację związaną z przeprowadzaniem egzaminów zgodnie z obowiązującymi wymogami.

(dowód: akta kontroli str. 679-725, 747-809, 819-822 i 839-912)

Spośród osób zatrudnionych w WORD jako egzaminatorzy (i nie będących na urlopie bezpłatnym), według stanu na dzień 31 lipca 2014 r – 12 osób uzyskało zgodę Dyrektora WORD na wykonywanie dodatkowego zajęcia zarobkowego, w tym dziewięciu egzaminatorów zatrudnionych w pełnym wymiarze pracy, jeden egzaminator zatrudniony na ½ etatu i dwóch egzaminatorów zatrudnionych na ¼ etatu. We wszystkich przypadkach dodatkowe zajęcie zarobkowe egzaminatorów, na które Dyrektor WORD wyraził zgodę, nie stanowiły kolizji z pracą egzaminatora wykonywaną w WORD.

(dowód: akta kontroli str. 315-328, 329-334 i 335-346)

W okresie objętym kontrolą w dokumentacji kadrowej WORD znajdowały się dokumenty potwierdzające posiadanie przez egzaminatorów prowadzących egzaminy wymaganych orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań zdrowotnych oraz braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania czynności egzaminatora.

(dowód: akta kontroli str. 524-525, 542-547, 634-638 i 940-946)

WORD przekazywał informacje o uzyskanych przez osoby egzaminowane wynikach egzaminów starostom i marszałkom województw. Dyrektor WORD wyznaczył osobę (analityka) do generowania codziennych i miesięcznych zestawień zdawalności egzaminów.

(dowód: akta kontroli str. 524-525, 542-547 i 629-652)

Przyjęte w WORD planowanie egzaminów i planowanie pracy egzaminatorów oparto na zasadach wynikających z czasu na wykonanie zadań egzaminacyjnych na placu manewrowym oraz minimalnego czasu trwania egzaminu praktycznego w ruchu drogowym, z uwzględnieniem zniesienia (od 19 stycznia 2014 r.) obowiązku wyjazdu w celu przeprowadzenia części egzaminu w ruchu drogowym z osobą, która uzyskała wynik negatywny z egzaminu praktycznego na placu manewrowym. Harmonogramy pracy egzaminatorów i harmonogramy pracy osób funkcyjnych sporządzano dla poszczególnych miesięcy w miesiącu poprzedzającym i podlegały one zatwierdzeniu przez osobę upoważnioną przez Dyrektora WORD.

(dowód: akta kontroli str. 848-895 i 919-939)

¹³ Wyjaśnienia z dnia 2 października 2014 r., sygn.: WREP-433-19/14.

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki dotyczącą prowadzenia i przechowywania dokumentacji związanej z przeprowadzaniem egzaminów.

5. Finansowanie działalności WORD w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Prowadzona w WORD ewidencja przychodów i kosztów pozwalała na wyodrębnienie zapisów dotyczących działalności związanej z prowadzeniem szkolenia oraz egzaminowaniem w podziale na poszczególne kategorie uprawnień do kierowania pojazdami. Sprzedaż z tytułu przeprowadzonych egzaminów kategorii B, która osiągnęła w 2012 r. 815,8 tys. zł z egzaminów teoretycznych i 9 769,3 tys. zł z egzaminów praktycznych, w 2013 r. – po 19 stycznia 2013 r. – uległa zwiększeniu do 1 198,9 tys. zł z egzaminów teoretycznych (147,0%) i 5 594,7 tys. zł z egzaminów praktycznych (57,3%).

Egzamin praktyczny w pierwszym terminie w 2012 r. zdało 14 229 osób (33,6% zdających), w drugim lub trzecim terminie 16 128 osób (38,0% zdających), w czwartym lub piątym terminie 6 687 osób (15,8%), a liczba osób, które nie zdały lub zrezygnowały z egzaminu wyniosła 5 349 (12,6%). W 2013 r. liczby i proporcje zdających wyniosły odpowiednio: w pierwszym terminie 8 324 osób (26,8%), w drugim i trzecim terminie 11 567 osób (18,6%), w czwartym i piątym terminie 5 764 osoby (18,6%) i 5 077 osób, które nie zdały lub zrezygnowały (16,4%). W I półroczu 2014 r. odnotowano proporcje zdających w poszczególnych grupach, podobne jak w 2012 r.: 33,8% w pierwszym terminie (3 036 osób), 37,9% w drugim lub trzecim terminie (3 408 osób), 15,0% w czwartym lub piątym terminie (1 344 osób) i 13,9% osób, które zrezygnowały lub nie zdały (1.197 osób).

(dowód: akta kontroli str. 823-833)

W kontrolowanym okresie Zarząd Województwa Mazowieckiego przeprowadził 14 kontroli w WORD, z których sześć kontroli nie obejmowało swym zakresem procesu egzaminowania, a negatywne oceny działalności WORD sformułowane przez Marszałka Województwa Mazowieckiego zostały podtrzymane, mimo sprzeciwów zgłoszonych przez ocenionego Dyrektora WORD. Działania naprawcze zostały podjęte przez Dyrektora WORD. W pozostałych ośmiu kontrolach przeprowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w zakresie związanym z procesem egzaminowania zawarto oceny:

- pozytywne w zakresie warunków niezbędnych do przeprowadzenia części teoretycznej i praktycznej egzaminów państwowych, spełnienia przez egzaminatorów prowadzących egzaminy państwowe niezbędnych wymagań oraz w zakresie prawidłowości przeprowadzania części teoretycznej i praktycznej wybranych egzaminów państwowych,
- niezadawalająca w zakresie pytań egzaminacyjnych wykorzystywanych podczas egzaminów teoretycznych w zakresie pozwolenia do kierowania tramwajem, z powodu stwierdzonych w kontroli nieprawidłowości w pytaniach (kontrola z dnia 17 maja 2013 r.),
- pozytywna z uwagami w zakresie nieprawidłowości w pytaniach egzaminacyjnych (kontrola przeprowadzona 24 października 2013 r.).

Nieprawidłowości stwierdzone w kontrolach przeprowadzonych przez Urząd Marszałkowski zostały usunięte.

(dowód: akta kontroli str. 524-653)

W okresie od 19 stycznia 2013 r. do dnia zakończenia kontroli NIK, do Dyrektora WORD nie wpłynęły od starostów propozycje zawarcia porozumienia w sprawie udzielania przez WORD pomocy merytorycznej przy przeprowadzaniu kontroli ośrodków szkolenia kierowców. Porozumień w tym zakresie WORD nie zawarł.

(dowód: akta kontroli str. 947-950)

Działalność szkoleniowa prowadzona przez WORD nie stanowiła gwarantowanego źródła dochodu netto. Koszty działalności szkoleniowej w 2010 r. (2 139,6 tys. zł) stanowiły 119,1% przychodów uzyskanych ze sprzedaży usług tej działalności (1 796,9 tys. zł). W 2011 r. i w 2012 r. koszty tej działalności były niższe niż przychody i stanowiły odpowiednio: 92,3% i 96,9%. W 2013 r. koszty działalności szkoleniowej (1 755,2 tys. zł) ponownie przewyższyły przychody (1 001,8 tys. zł). W działalności szkoleniowej WORD zatrudniał wykładowców posiadających stosowne przygotowanie praktyczne i stosowne kwalifikacje.

Łączne koszty roczne ponoszone przez WORD przewyższały kwoty osiągniętych przychodów z działalności gospodarczej. W 2013 r. kwoty te stanowiły odpowiednio: 17 959,4 tys. zł łączne koszty poniesione przez WORD i 15 067,2 tys. zł łączne przychody osiągnięte z działalności gospodarczej (83,9%). Odpowiednio w I półroczu 2014 r. kwoty te stanowiły: 7 299,9 tys. zł i 5 836,6 tys. zł (80,0%). Na działania związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu WORD poniósł w 2013 r. łączne koszty w kwocie 545,4 tys. zł (porównywalnie do kwot poniesionych w 2011 r. 532,4 tys. zł i w 2012 r. 554,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 823-833 i 947-950)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, wnosi o podjęcie skutecznych działań w celu odzyskania legitymacji i pieczętki byłego egzaminatora.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁴ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 5 grudnia 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Infrastruktury

Kontroler

Dyrektor

/ - / Jacek Stadnik
Gł. spec. kp.

/ - / Tomasz Emiljan